

Lutherläsaren 78

LUTHERLÄSAREN

NR 78 – JANUARI 2016

Trons och kärlekens sakrament

Av Kristian Norrback

”Också altarets och Kristi heliga sanna lekamens heliga sakrament innehåller tre ting, som man måste känna till. Det första är sakramentet eller tecknet. Det andra är betydelsen av sakramentet. Det tredje är tron på båda dessa. I varje sakrament måste de här tre delarna finnas. Sakramentet måste vara något yttre och synligt, i en kroppslig form eller gestalt. Betydelsen måste vara inre och andlig, i människans ande. Och tron måste föra samman de två till nytta och användning.”

INNEHÅLL

LEDAREN. Trons och kärlekens sakrament. Av Kristian Norrback.....	3
EN KORT RAPPORT OM MÖTET I PÖRTOM. Sammanställd av Markus Saarinen.....	8
KYNDELSMÄSSODAGEN. <i>Kristus, utstrålningen av Guds härlighet.</i> Luk. 2:22-33. Av Lars Borgström.....	10
LUTHER OM LUK. 2:22-33. Texten utvald och översatt av Kristian Norrback.....	17
SAMTIDEN UNDER LUPPEN. Analys av kyrkliga företeelser i vår samtid. Kommentarer av Joakim Förars och Boris Sandberg.....	22
LUTHER OM JOH. 2:1-11. Texten utvald av Markus Saarinen.....	31
REDAKTIONSROUTAN.....	35
LUTHER OM JOH. 6:1-15, på 4 s i fastan (Midfastosöndagen). Texten utvald av Markus Saarinen.....	Bakpärmen

Så börjar Luthers *Predikan om Kristi heliga sanna lekamens högvördiga sakrament*, som trycktes i december 1519. I förra ledaren angav vi som plan att ta del av flera av Luthers texter om Nattvarden som vägledning för de frågor vi ställs inför idag. Nämda predikan är en av de första om Nattvarden och det kan underlätta förståelsen om vi följer Luther i tidsföljd och är uppmärksamma på sammanhanget.

Titeln "predikan" (*Sermon*) betyder att Luther vill undervisa vanliga kristna på tyska, nu det är inte fråga om någon disputation på universitetet (som i Heidelberg 1518 och Leipzig 1519). Vid samma tid 1519–20 trycktes flera andra undervisande predikningar, "Om boten", "Om dopet" och "Om goda gärningar". Luther hänvisar här bland annat till den andra predikan, den om dopet. Bakom ligger två intensiva år efter avlatsteserna 1517 då konflikten med påven i Rom skärps steg för steg fram till riksdagen i Worms 1521. Predikan här hör alltså hemma i reformationens första skede.

Tillbaka till Luthers text: "Sakramentet eller det yttre tecknet består i brödets och vinets form och gestalt, liksom dopets i vattnets. Brödet och vinet brukar man genom att äta och dricka, liksom man använder dopets vatten genom att sänka ned i det eller begjuta. Sakramentet måste nämligen tas emot eller åtminstone önskas om det ska göra någon nytta. Visserligen ger man inte nu folket båda gestalterna (bröd och vin) varje dag, som tidigare gjordes. [...]"

Betydelsen eller verkan av detta sakrament är gemenskap mellan alla heliga. Därför kallas det också *synaxis* eller *communio*, det vill säga gemenskap, och *communicare* betyder på latin att motta den här gemenskapen, som vi säger på tyska, "gå till sakramentet". Det kommer av att Kristus tillsammans med alla heliga är en andlig kropp, liksom folket i

en stad utgör en församling och kropp och varje borgare är en lem för den andra och för hela staden. Så är alla heliga lemmar i Kristus och kyrkan, som är en andlig, evig gudsstad, och den som upptas i den staden upptas i de heligas församling och infogas i Kristi andliga kropp och gjord till hans lem. Å andra sidan betyder *excommunicare* utesluta från församlingen och avskilja en lem från kroppen, på tyska: lysa i bann, men på ett särskilt sätt, som jag kommer att visa i kommande *Predikan om bannet*.

Att motta detta sakrament i bröd och vin är alltså ingenting annat än att motta ett säkert tecken på denna gemenskap och inlemmande med Kristus och alla heliga. Precis som när man ger en borgare ett tecken, ett dokument eller lösenord så att han kan vara säker på att han ska vara borgare i den staden och medlem i den församlingen.

Paulus säger: **Eftersom brödet är ett, är vi som är många en enda kropp, för alla får vi del av ett och samma bröd,** 1 Kor. 10: 17.

Denna gemenskap består i att alla Kristi och hans heligas andliga gåvor delas och blir gemensamma för den som tar emot detta sakrament. Omvänt blir också allt lidande och synder gemensamma, och kärlek tänds av kärlek och förenas. [...]

Nu kommer sakramentets tredje del, nämligen tron, som är av största vikt. Det är inte nog att man vet vad sakramentet är och vad det betyder. Det är inte nog att du vet att det är en gemenskap och ett nådigt byte eller blandning av våra synder och lidanden med Kristi rättfärdighet och hans heliga. Du måste också önska dig det och fast tro att du har nått det.”

Man möter genast några nyckelord: tro, gemenskap och kärlek. Man kunde gissa att nuvarande biskopen i Kuopio **Jari Jolkkonen** haft vår predikan i tankarna då han kallade sin doktorsavhandling om Luthers nattvardsteologi 2004 för *"Trons och kärlekens sakrament"* [*Uskon ja rakakuden sakramentti – opin ja käytännön yhteys Martti Lutherin ehtoollisteologiassa*, Helsingfors 2004]

Bengt Hägglund nämner vår predikan då han redogör för Luthers syn på gudstjänsten och sakramenten:

"Men reformationen betydde också – och detta förtjänar väl att betonas – ett återupplivande av nytestamentliga och urkristna föreställningar om gudstjänsten. [...] I *'Sermon von dem hochwürdigen Sakrament'* 1519 göres gemenskapstanken till gudstjänstens centrala motiv. Gudstjänsten är församlingens sammankomst, i vilken ett ömsesidigt utbyte äger rum mellan Kristus och församlingen och mellan de kristna inbördes. Vår synd lägges på Kristus, och vi mottaga hans rättfärdighet. På ett likartat sätt gå vi in under de medkristnas bördor och bekymmer och förpliktas till att bära korset, samtidigt som vi mottaga hjälp och bistånd genom den kristna gemenskapen."¹

Tanken var alltså att söka vägledning från reformationen i våra nattvardfrågor. I det som har refererats så här långt får vi del av grunderna i Nattvardens "vad" med hjälp av nyckelord som tecken, gemenskap, tro och kärlek. Ingenting mer konkret har behandlats, men båda behövs: det grund-

---

¹ Bengt Hägglund, *Teologins historia*, 3 uppl. 1966, s. 216

² Predikan finns i Walch 2-utgåvan (St. Louis), XIX, 426-429.

läggande, teologin, och de konkreta slutsatserna – och i den ordningen.

I texten finns också sådant som man kan undra över: Hur kunde det vara så svårt komma från bruket ”endast bröd” till ”bröd och vin”? Luther nämner många gånger ”de heliga” på ett sätt som ser ut att ligga nära tanken på ”de heligas förtjänster”. Betonandet att ”önskan” om sakramentet spelar en roll vid sidan av tron låter främmande. Det bästa sättet att förstå sådant som överraskar är väl att läsa annat som Luther skrivit om Nattvarden och låta Luther förklara Luther.

Det är lätt att tycka att vi sentida lutheraner inte har utvecklat över den teologi som möter redan i en tidig nattvardspredikan från 1500-talet. Tvärtom får vi anstränga oss för att ens någotsånär uppfatta djupet i bytet mellan vår synd och nöd och Kristi rättfärdighet – i sakramentet – och följderna det bör få i den horisontella gemenskapen i församlingen och överhuvudtaget till medmänniskan. Det blir säkert givande att fortsätta följa Luthers nattvardsteologi.

Luther sammanfattar 1519: ”Sammanfattningsvis är frukten av detta sakrament gemenskap och kärlek, som styrker oss mot döden och allt ont, och gemenskapen är närmare bestämt av två slag: det ena, att vi får nytta av Kristus och alla heliga; det andra, att också vi låter alla kristna få nytta av oss, med det de och vi förmår, så att den egennyttiga kärleken till sig själv utrotas genom sakramentet, och den allnyttiga kärleken till alla människor släpps till, och så genom kärlekens förvandling det blir ett bröd, en dryck, en kropp, en församling, det vill säga den rätta kristliga broderliga enheten.”²

---

² Predikan finns i Walch 2-utgåvan (St. Louis), XIX, 426-429.

En kort rapport om mötet om lutherdomens framtid i Svenskfinland (med särskild fokus på Österbotten).

Lars Lövdahl och Markus Saarinen tog initiativet till mötet, som kungjordes i Lutherläsaren 77 (s. 7) och hölls 15.11.2015 i servicestationen Pörteborg i Pörtom. Mötet samlade 16 personer.

Saarinen öppnade mötet genom sitt diskussionsinlägg. Där meddelade han, att anledningen till samlingen är den teologiska dekadensen i den evangelisk-lutherska folkkyrkan, som kommit till uttryck i kvinnliga präster och liberal hållning till homosexualitet, men också i en grundläggande obiblisk förståelse av begreppen synd och nåd.

Saarinens slutsats är att den läromässiga urartningen tvingar oss evangeliskt-lutherskt troende och bekännande, att aktivt och målmedvetet verka för att vi även i framtiden kan regelbundet fira gammallutherska gudstjänster, eftersom vi inte verkar ha stöd av SLEF i detta.

Avslutningsvis redogjorde Saarinen för hurdan den lutherska vardagen är just nu i Svenskfinland, och särskilt i Österbotten.

Lövdahl började sitt diskussionsinlägg med en betraktelse över Joh. 6, där han konstaterade att det egentligen inte var pga. Jesu undervisning om sitt kött och blod som många av Hans lärjungar drog sig tillbaka, utan pga. orden i Joh. 6:65: **”Ingen kan komma till mig om det inte blir honom givet av Fadern.”** När detta budskap predikas rent och klart drar sig många undan. Ändå är det just så som kyrkan ska predika, eftersom inte heller Jesus höll tillbaka med detta rena, bibliska budskap.

Men var predikas detta idag i Svenskfinland, förutom genom de evangeliska bröderna, frågade sig Lövdahl? Man talar om nåden allena och tron allena, men förklarar inte vad nåden och tron är. I stället blandar man samman olika slags läror.

I sitt föredrag skissade Lövdahl upp fyra sk. trådar, som är realistiska i svenska Österbotten:

- 1) *Egen verksamhet*. Man samlas med rätta förkunnare. Samlingarna ordnas i byastugor eller vid behov i privathem. Verksamheten behöver annonseras och uppgifterna fördelas. Denna verksamhet behöver utökas.
- 2) *Samlingar i SLEF:s bönehus*. Man samlas där det finns verksamhet och en ledning som förstår vad som behövs.
- 3) *Missionsstiftets högmässor / församlingar*.
- 4) *Fria församlingar*, t ex St. Johannes i Vasa.

Som avslutning på sitt föredrag konstaterade Lövdahl, att vi inom Lutherläsarna måste vidta åtgärder, i synnerhet enligt förfaringssättet i tråd 1.

Den efterföljande diskussionen böljade mellan de punkter som hade berörts i de inledande föredragen. Kristian Norrback ville påminna oss mötesdeltagare om den grundläggande sanningen, att Evangelium, som är början till allt, är i Guds hand och inte i vår.

Hos vissa mötesdeltagare kunde man ana en misstro mot Missionsstiftet, även om det också fanns sådana på plats, som har funnit sitt andliga hem just där. Men inte heller för SLEF hade de församlade ett helgjutet förtroende.

Insikten hos alla mötesdeltagare var dock, att något måste göras nu, enligt strategin i tråd 1 och 2.

På de ifrågavarande samlingarna (om än inte nödvändigtvis på varje) behöver man hålla ett föredrag om temat "Kyrkans sju kännetecken".

Markus Saarinen

Kyndelsmässodagen

eller

Jungfru Marie kyrkogångsdag

*Kristus, utstrålningen
av Guds härlighet*

Av Lars Borgström

När tiden var inne för deras rening enligt Mose lag, tog de med [barnet Jesus] upp till Jerusalem för att bära fram honom inför Herren, 23 som det står skrivet i Herrens lag: Varje förstfödd son som öppnar moderlivet ska räknas som helgad åt Herren. 24 De skulle också ge det offer som är bestämt i Herrens lag: ett par turturduvor eller två unga duvor.

25 I Jerusalem fanns en man som hette Simeon. Han var rättfärdig och gudfruktig och väntade på Israels tröst, och den helige Ande var över honom. 26 Av den helige Ande hade han fått en uppenbarelse att han inte skulle se döden förrän han sett Herrens Smorde. 27 Ledd av Anden kom han till tempel, och när föräldrarna bar in barnet Jesus för att göra med honom som man brukade enligt lagen, 28 tog han honom i sina armar och prisade Gud och sade:

29 ”Herre, nu låter du din tjänare gå hem i frid, så som du har lovat, 30 för mina ögon har sett din frälsning 31 som du har berett inför alla folk: 32 ett ljus med uppenbarelse för hedningarna och härlighet för ditt folk Israel.”

33 Hans far och mor förundrades över det som sades om honom (Luk. 2:22-33).

Det är nu ungefär fyrtio dagar sedan vi firade jul. Vi vet inte när Jesus föddes under året, men kyrkan har sedan gammalt förlagt firandet av Hans födelse till den 25:e december.

Enligt Mose lag var en kvinna som fött en son oren i sju dagar och sedan skulle hon stanna hemma ytterligare trettiotre dagar. Sedan ägde hon återigen tillträde till helgedomen. Maria var en from kvinna och följde naturligtvis den av Herren föreskrivna lagen. Efter fyrtio dagar kom hon så till templet i Jerusalem. Vi firar därför Marie kyrkogångsdag denna söndag som infaller ungefär fyrtio dagar efter jul.

I Mose lag stadgades även att **"varje förstfödd son som öppnar moderlivet ska räknas som helgad åt Herren"** (2 Mos. 13:2, 12). "De skulle även offra ett par turturen eller två unga duvor, enligt Herrens lag", läste

vi i dagens evangelium (v. 24). Jesus hade redan på sin åttonde levnadsdag blivit omskuren (Luk. 2:21) och nu skulle även de övriga föreskrifterna uppfyllas.

Vi ser redan här, från vår Frälsares första levnadsdagar,...

... HUR JESUS I ALLT STÄLLEDDES UNDER LAGEN.

Paulus skriver i Gal 4:4 att **"när tiden var fullbordad sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen"**. Jesus blev ju människa och som sådan ställdes Han under Guds lag. Det är varje människas plikt att lyda Guds goda vilja.

Jesu buduppfyllelse påbörjades alltså redan från Hans födelse, från Hans första andetag. Åtta dagar gammal omskars han precis som varje annat judiskt gossebarn (Luk. 2:21). Denna händelse visar dels hur Jesus underställdes allt vad lagen bjöd, men den

är också ett förebud om vad som skulle ske på Golgata. Redan åtta dagar gammal fick Jesus utgjuta de första bloddropparna till människosläktets frälsning. Detta understryker den hårda, omutliga sanningen att **”utan att blod utgjuts ges ingen förlåtelse”** (Hebr. 9:22).

Sådan är Guds vrede över synden. Den kräver gottgörelse, kompensation. Brott mot Guds bud medför Guds straff, som inte prutar av det minsta vad gäller vedergällning. Under denna Guds vredes brännstråle ställdes Jesus trettio år senare då Han hängde fastspikad på korset för våra synders skull och med sitt blod och sina själakval betalade hela lösepenningen för oss.

Men innan Han drabbades av lagens straff över synden skulle Han uppfylla den genom att leva ett alltigenom heligt liv och, med detaljerad exakthet, uppfylla alla lagens krav.

Därför kom Josef och Maria med barnet Jesus till Jerusalems tempel för att offra det som var föreskrivet. Två unga duvors blod skulle utgjas.

Denna Jesu första kyrkogång här på jorden är samtidigt en förebildande pendang till Hans sista stora kyrkogång, när Han hängde blödande på korset för våra synders skull. Då for Han nämligen såsom vår Överstepräst i andligt avseende upp genom himlarymderna och - inte med bockars och kalvars blod, inte heller med två unga duvors blod, utan med sitt eget blod - gick in i det tempel som inte är byggt av människohand (Hebr. 9:11), det tempel som Jerusalems tempel bara var en skuggbild av, blodsbestänkte detta himmelska tempels nådastol, locket på förbundsarken, och försonade på så sätt all vår synd och skuld.

I botten av förbundsarken ligger Guds lag, de två tav-

lorna. Dessa är överträdde och vittnar emot oss. De ropar på straff, på hämnd. Men när Jesus, vår Överstepräst, med sitt blod övertäcker arkens lock, nådastolen, är allt som kan ses Hans rena, alldeles oskyldiga gudomliga blod. Ingen skuld, inga överträdde förbundstavlor syns mer.

I Jerusalems tempel mötte Josef och Maria denna gång, Marie kyrkogångs dag, Simeon, den gudfruktige och rättfärdige mannen som väntade på Israels tröst, på Messias. Han hade läst skrifterna, och när han tog Jesus i sin famn hade hans långa väntan mötts av profetiornas uppfyllelse, eftersom...

... JESUS ÄR SKRIFTENS, ÄVEN GAMLA TESTAMENTETS, KÄRNA OCH STJÄRNA..

Simeon var en from jude, väl bevandrad i Skriften, vilket för övrigt gemene man var bland judarna vid den här tiden. De hade fått höra de

heliga skrifterna läsas ända från barnsben. Simeon var brinnande av förväntan eftersom löftena om den kommande Messias finns överallt i Gamla testamentet. Nu hade han dessutom blivit vägledd av den Helige Ande att bege sig till templet för att få se sin Frälsare. Simeon var öppen för Skriftens Ord och löften, och levde i nära gemenskap med Herren, men det gjorde långt ifrån alla. Det krävs en alldeles särskild nåd, en Andens ögonsalva (Upp. 3:18), för att se hur alltsammans i Skriften strålar samman i Jesus Kristus.

Det var alltså en århundraden, ja, årtusenden lång väntan som nu mötte sin uppfyllelse då Simeon, han som hade fått en särskild uppenbarelse att "han inte skulle se döden, förrän han hade sett Herrens Smorde" (v. 26), ledd av Anden mötte Maria och Josef och tog det lilla barnet i sin famn. Simeon bytte då inte religion.

Han konverterade inte från judendom till kristendom. Det som skedde var att de gammaltestamentliga löftena gick i uppfyllelse. Kyrkan, som tror på Jesus, är den sanna arvtagaren av patriarkernas och profeternas religion.

Jesus är Skriftens kärna, det innersta innehållet i varje bibelbok, från 1 Mosebok till Uppenbarelseboken. Har man detta klart för sig kastar det ett underbart ljus över hela den heliga Skrift. Jesus är nämligen också Skriftens stjärna. Bibelläsarens hjärta blir brinnande liksom Emmausvandrarnas en gång (Luk. 24).

Efter att ha tagit Israels tröst, Messias, i sin famn kunde Simeon stämma upp sin lovsång. Nu hade löftena gått i uppfyllelse. Nu kunde han i frid sluta sina dagar. Ty hans ögon hade sett...

... JESUS, GUDS FRÄLSNING; ETT LJUS FÖR HEDNINGARNA OCH EN HÄRLIGHET FÖR ISRAEL.

Simeon var nu färdig med sitt liv. Snart skulle han möta döden. Han var inte alls rädd för den. Han sjöng en segersång i dödens väntrum, och snart skulle evighetens port öppnas för honom.

Hur hade Simeon kunnat bli sådan? Hur hade han kunnat uppfyllas av sådan förtröstan?

Han hade räknat med Gud och Hans löften. Han hade byggt sitt liv på solid grund. Han visste att Herren gav kraft att leva, att lida och att dö. Han hade nog ofta umgåtts med Honom genom bönen. Till helgedomen kom han säkert ofta för att möta Honom, inte bara denna gång då Josef, Maria och barnet Jesus var där.

Så mognade Simeon mer och mer för evigheten. Han hade sett det stora ljuset, Jesus som säger: **"Jag är världens ljus. Den som följer**

mig ska inte vandra i mörkret utan ha livets ljus” (Joh. 8:12).

Ja, Jesus är både hedningarnas ljus och Israels härlighet, Guds frälsning till hela världen. Han vill också vara *din* Frälsare, liksom Han blev Simeons Frälsare. Låt Honom bli, eller, om Han redan är det, förbli det! Tiden är kort. Kanske kommer Han i ett nu tillbaka på Himmelens skyar för att hålla dom. Mycket talar för det när man tyder tidens tecken utifrån Skriften. Kanske du själv inte lever så länge till. Du kan råka ut för en olycka eller en hastig sjukdom och plötsligt kastas in i evighetens värld. Sådant händer med människor hela tiden.

När döden kommit är det för sent att bli omvänd. Därför gäller frågan *idag*: Var vill du tillbringa evigheten? Med Jesus i glädje och ljus eller utan Jesus i evig sorg och mörker? Tänk om denna dag, du oomvända människa som

hör eller läser detta, tänk om denna dag fick bli din omvändelses dag! Det kan vara sista gången Jesus söker dig, sista tillfället för dig att bli salig. Och du som är kristen, kanske varit det hela ditt liv, du behöver också omvända dig i den dagliga omvändelsen från synden. Sker inte detta glider du steg för steg långsamt, kanske till en början omärkligt, bort från Herren. Kom till din Frälsare! Han väntar på dig! Säg Honom att du vill vara Hans och du är Hans och Han är din. Gör som Simeon! Läs Skrifterna dagligen, be till Herren och gå så ofta du kan till församlingens gudstjänster, där du får höra Guds ord predikas.

På det sättet finner du ljuset. Så får du dag för dag leva i ljuset. Vad innebär det då att leva i ljuset? Johannes skriver i sitt första brev att Gud är ljus (1 Joh. 1:5). Innebörden av att Gud är ljus kommer fram i de nästföl-

jande orden: **"och inget mörker finns i Honom"**.

Gud är alltså helig och i total motsättning till allt vad synd och mörker heter. Johannes riktade sina ord om att Gud är ljus till sådana, som mist förståelsen för att Gud vill att de som kallar sig kristna skall leva på ett visst sätt. Dessa församlingsmedlemmar brydde sig inte om Guds heliga vilja - de hade mist känslan för den knivskarpa gränsen mellan rätt och fel, eftersom de trodde att ingenting de gjorde var synd som kunde skilja dem från Gud - och därför var de illa ute.

De som "vandrar i mörkret" har nämligen inte, oavsett vad de själva påstår, någon gemenskap med Gud (1 Joh. 1:6).

Vill du vara kristen skall du inte ha med den ogudaktiga världens väsende att göra. Du skall vara helig, avskild från sådant. Den kristne vandrar inte i mörkret, lever

inte i synd. Han har ju, liksom Simeon, funnit Jesus, hedningarnas ljus och Israels härlighet.

Däremot har han synd, d.v.s. en ond natur och kan falla i synd, till stor sorg och plåga för honom själv.

Men lever han i ljuset är han livrädd för synden och skyr den som pesten, faller han bär han genast fram synden inför Herren och ber om förlåtelse för den.

Då får han uppleva att **"Jesu, Guds Sons, blod re- nar oss från all synd"** (1 Joh. 1:7). Amen.

Kyndelsmässodagen¹

Av Martin Luther

Utgående från Mose lag om "förstfödda" (v. 23, se bibeltexten på s. 10), noterar Luther att de förstfödda sönerna i Gamla testamentet hade två privilegier: prästämbetet och härskarämbetet. Härifrån gör han en nytestamentlig tolkning:

"[7] Den andliga innebörden i detta evangelium är följande: varje kristen är genom tron en andlig präst och kung. Tron gör att vi kan utöva prästämbetet, det vill säga predika, be och räcka sakramenten.

Därför har prästerna utan grund utestängt oss, som om bara de var präster som står i koret och väsnas och låtsas att de ber för oss, fastän det inte är någon skillnad på dem och oss. Vi är ju alla kristna, trots att det yttre ämbetet av församlingen ska anförtros åt endast en – det har jag talat om i annat sammanhang.

Tron gör oss till förstfödda, vilket medför härskarämbetet och prästämbetet – men andligt, som sagt. Jag kan ju be för mig själv och för de andra, och säga Herre, förbarma dig över den och den, hjälp honom eller henne, och så vidare.

---

¹ "Offrandet av Kristus i templet" ---
(Kyndelsmässodagen), tryckt 1523
(St. Louis / Walch2 XI, 2150–59).

[11] Den helige Ande gav Simeon ingivelsen att gå till templet vid den tidpunkten. Men han visste inget om att barnet [som är Messias] skulle komma just då. Den helige Ande uppenbarade för honom att just det barnet är Frälsaren, det kunde han inte veta av egen kraft.

Då han nu genom den helige Andes ingivelse förstår, att det här barnet är Frälsaren som Gud sänder och Israels tröst, som han väntat på, då började han sjunga och profetera med glädje:

**Herre, nu låter du din
tjänare
gå hem i frid,
så som du har lovat.**

[12] Det är ett svar på det tidigare beskedet han fått av den helige Ande att han inte skulle dö förrän han sett Frälsaren. Då han nu håller honom i armarna och den helige Ande säger i hans hjärta att barnet är Frälsaren, då är han nöjd och beredd att

dö, eftersom han nu sett Frälsaren. Så skarpa är trons ögon, att de ser ett så enkelt, fattigt och föraktat barn, och tror att det är om det som så stora ting har förutsagts. Det trodde ingen om det barnet, utom inte Maria och Josef. Det var ju mot allt förnuft och natur det som den gamle Simeon såg: barnets rike och alla de under och gärningar som det kommer att göra. Det var helt otroligt och obegripligt för förnuftet.

[13] Här ser vi hur det är med tron, som förlitar sig på det den inte ser och inte förstår. Tron är en övertygelse **om det man hoppas, en visshet om ting som man inte ser**, Hebr. 11:1. Så måste också vi tro att Guds eviga barmhärtighet är vår, att vi är förlossade och ska bli förlossade från död, synd, djävul och helvete, och leva evigt med Gud. Sådant tror inte naturen eller förnuftet. Det säger att det ju vore väl om det var så. Men tron går och tror mot

vad naturen och förnuftet uppfattar.

Det är märkligt att säga att jag ska tro och anse att jag vilar i Guds händer, när jag samtidigt ligger i djävulens käftar, känner döden och synden. Därtill ska jag säga: varken synd eller död kan skada mig. Som Paulus säger: **Vi är döende men lever**, 2 Kor. 6:9. Vidare: **Vem kan skilja oss från Kristi kärlek? Nöd eller ångest, förföljelse eller svält, nakenhet, fara eller svärd? Det står ju skrivet: För din skull dödas vi dagen lång, vi räknas som slaktfår.**

Men i allt detta vinner vi en överväldigande seger genom honom som har älskat oss. För jag är viss om att varken död eller liv, varken änglar eller furstar, varken något som nu är eller något som ska komma, varken makter, höjd eller djup eller något annat skapat ska kunna skilja oss från Guds kärlek

i Kristus Jesus, vår Herre, Rom. 8:35-39.

[14] Eftersom Simeon har en rätt tro håller han detta arma fattiga barn för hela världens kung och saliggörare, vilket ingen naturlig människa någonsin skulle göra.

Se nu hur livad och modig tron gör honom! Denna uppfattning som Simeon har om barnet gör honom så djärv att han säger ”**nu låter du din tjänare gå hem i frid**”, det vill säga, nu fruktar jag inte längre, varken synd, död eller helvete, jag är helt dränkt av tron. Varför är du då så glad, Simeon? Jo:

För mina ögon har sett din frälsning

[15] Till det yttre dör jag, men den inre tron uppslukar döden. Jag har tagit emot Frälsaren med ögonen, han som tar bort synd, död och helvete. Därför, om du vill dö frälst och lycklig, lär dig då denna vers: Kristus, din Frälsare, har tagit bort all veder-

värdighet, han som du har sett genom tron, en syn som gör dig trygg inför all synd och död, som är borttagna och övervunna genom Kristus.

Vi ser alltså, att endast tron övervinner synden och döden. Därför är jag så glad, därför dör jag så lycklig, säger Simeon, jag har sett din Frälsare, det vill säga jag känner Kristus, och det är nog för mig, och det räcker också för alla andra, enligt följande:

**Som du har berett
inför alla folk**

[16] Det betyder att han ställs fram för alla folk genom predikan, att han blir ett ljus för alla hedningar, och att hela världen lysas upp genom Kristus – det gläder jag mig över.

Simeon är inte avundsjuk utan önskar av hela hjärtat att hedningarna ska bli omvända. Djävulen har lagt ett förhänge för deras ögon – det har Kristus tagit bort. Han

blir också ära och lov för folket Israel. Det är judarnas ära att Kristus är född av dem, och att de största helgonen, patriarkerna, profeterna och apostlarna som har haft den helige Ande överflödande, kommer från dem. Kristus säger om det: **Vi tillber vad vi känner, eftersom frälsningen kommer från judarna**, Joh. 6:22.

Paulus skattar det också högt: **Stor nytta på alla sätt. Först och främst att Guds ord har anförtratts dem**, Rom. 3:2.

**Ett ljus med uppenbarelse
för hedningarna
och härlighet
för ditt folk Israel.**

[17] De första orden syftar på hedningarnas blindhet, och Simeon önskar dem upplysning och omvändelse. De följande orden syftar på den ära och berömmelse som kommer att uppstå för det judiska folket genom Frälsaren.

Alltså sammanfattar denna sång, som kallas *Nunc dimittis*, de två delarna i den kristna existensen: tron, genom vilken vi känner igen Kristus som vår saliggörare, som tar bort synd och allt ont och ger oss saligheten, där vi har nog.

Efter det innehåller den också kärleken, nämligen att vi ber, önskar och vill av hjärtat, att de andra också ska bli upplysta och lära känna Kristus och så bli frälsta tillsammans med oss.

När vi tänker över de här två delarna i sången då har vi sjungit *Nunc dimittis* rätt.

1. Lovsjunga må vi nu vår Gud / med glada hjärtans fröjdeljud! / Ty han i dopet har oss skänkt / sin nåd och all vår synd fördränkt.

2. Där tog han oss till sina barn / och löste oss från Satans garn. / Vi pryddes med rättfärdighet / och kallades till salighet.

3. I dopet vi inympades / i Kristus och förenades / för både tid och evighet / med honom, vår rättfärdighet.

4. I dopets bad vi renades / från all vår synd, förvissades / om hel och full förlåtelse, / om evighetsutkorelse.

5. I dopet vi förlossades, / och dödens välde krossades. / Så är vår död nu ingen död / - men saligt slut på jordens nöd!

6. Och detta allt är sant och visst, / så sant som Herren Jesus Krist / åt den som tror och som är döpt / sin himmels salighet tilldömt.

7. Vi stämmer upp av hjärtans grund / lov, pris och tack i denna stund, / upphöjer Guds barmhärtighet / och fröjdas av vår salighet!

SH 107, 1993

Text: Fredrik Gabriel Hedberg

Melodi: Nils Frykman

Jämlikhetsretorik döljer värderelativism

Av Joakim Förars

Jämlikhet är ett framträdande ideal i det moderna samhället. Ordet kan dock ha olika innebörd. Det kan betyda att alla människor har samma värde och att vi är lika inför lagen. Men det kan också betyda att vi skall nå lika resultat och leva under likartade förhållanden, liksom att allas tro och värderingar skall få samma erkännande. Vad gör man då av det faktum att människor och grupper av människor faktiskt är olika? Vi skiljer oss åt i fråga om personlighet, anlag och begåvning, liksom i seder och vanor och karaktär.

Detta har i vår tid blivit svårt att hantera. Om man medger olikheter är det svårt att gardera sig för olika resultat. Skillnader på individnivå kan man godta, men på gruppnivå borde de individuella skillnaderna jämna ut sig, anser man. När olika grupper ändå presterar olika, drar man därför slutsatsen att det inte har med människornas egenskaper att göra, utan är en följd av omgivningens beteende. Diskriminerande strukturer blir en *deus ex machina* som får förklara allt som inte passar in i världsbilden.

Det blir mycket som man är tvungen att förtränga. När män tenderar att inta ledande positioner får det inte antas ha något samband med testosteron, utan är ett missförhållande som man skall råda bot på med kvoter. Att män också är överrepresenterade i fråga om personlighetsstörningar, droger och brott är däremot inget som man fäster sig vid. Intelligenstester har utsatts för hård kritik, eftersom de ger vid handen att olika grupper har olika IQ, och enligt flera ledande forskare är en del av denna skillnad medfödd. Asocialt beteende bland homosexuella förklaras bero på diskriminering, trots att andra diskriminerade grupper (t.ex. judar) inte visar några asociala drag.

Denna ovilja att se skillnad på olika grupper beror på en förvriden jämlikhetsidé. Kristendomen lär att alla människor har samma värde. Det är något helt annat att påstå att människor i allt väsentligt skulle vara likadana, om det så bara gäller på gruppnivå. Likaså att påstå att alla kulturer, ideologier livsstilar och värderingar är likställda. Till denna ståndpunkt drivs dagens samhälle. Den är omöjlig att driva konsekvent, men den har ändå blivit det gängse idealet.

Ett skolexempel är fördrivandet av kristendomen från det offentliga rummet. Man försöker göra skolor och andra offentliga inrättningar så neutrala som möjligt. Motiveringen är att ingen religion skall favoriseras framom en annan, men frågan drivs inte så mycket av företrädare för minoritetsreligioner som av sekulära humanister, vars livsåskådning i praktiken får företräde.

Den fråga som borde vara mest relevant är om kristendomen är till nytta eller skada. Om anhängare av andra religioner inte verkar störas av att hamna i skuggan, så ligger problemet inte där. Och att kristendomen kan tillföra myck-

et gott till samhället genom att fostra goda karaktärer och erbjuda gemenskap är allmänt känt. Men den frågan diskuteras sällan. Den jämlikhet som man förfäktar är en abstraktion som inte behöver motiveras och inte tar hänsyn till andra värden. Dess drivkraft är aversion mot kristendomen och den civilisation som den skapat.

Hur vurmen för att likställa olika religioner blivit en abstraktion som gör att man värjer sig för att erkänna konkreta värden, i synnerhet med kristna förtecken, framgår av den minimala uppmärksamhet som ägnas åt utrotningskriget mot kristna i Mellanöstern, samtidigt som mänskliga rättigheter annars är en het fråga. Det är förmodligen få som känner till att islamisternas framfart innebär att andelen kristna i regionen på kort tid har minskat från 14 till 4 procent. Hur illa berörda man är över att behöva uppmärksamma kristnas lidande framgick när amerikanska utrikesdepartementet i början av året beskrev en massaker av egyptiska kopter utförd av IS som riktad mot "egyptiska medborgare". På det sättet dolde man vad det var fråga om.

Samma fenomen visar sig när man konfronteras med flyktingar från Mellanöstern. Har vi inte ett särskilt ansvar för dem som delar vår tro? Också många kristna, och inte bara nominella sådana, ryggar tillbaka för den frågan. Tanken på att välja ut kristna kvotflyktingar leder till uppbragda protester, som inrikesminister **Päivi Räsänen** fick erfara. Flera östeuropeiska länder har gått in för att i första hand ta emot kristna flyktingar, men motiveringen har varit att de är lättare att integrera, vilket också var Räsänens motivering. Därmed undgår man att bryta mot diskrimineringslagar. EU:s direktiv 2000/43/EC Art. 2.2b säger att om en åtgärd objektivt motiveras av ett legitimt innehåll och medlen är

ändamålsenliga och nödvändiga, så är det inte att betrakta ens som indirekt diskriminering.

Att de kristnas situation i Syrien är svårare än andras väcker föga sympati i väst. Däremot beslöt Libanon, när man tidigare detta år stängde gränserna till Syrien, att göra undantag för kristna som flyr för IS. Åtgärden beordrades av inrikesministern *Nouhad Machnouk*, som är moderat sunni-muslim. Han förstod vilket akut nödläge de kristna befinner sig i.

Bibeln förpliktar oss dock att i första hand ta hand om våra egna: **"Om någon inte tar hand om sina närmaste, och särskilt sin egen familj, så har han förnekat tron och är värre än den som inte tror"** (1 Tim 5:8). Kärleken till bröderna har också en högre dignitet än kärleken till övriga. Vi uppmanas att **"i gudsfruktan [visa] syskonkärlek och i syskonkärleken kärlek till alla människor"** (2 Petr 1:7). Att vi har plikter mot alla människor hindrar alltså inte att våra plikter i särskild grad gäller dem som delar vår tro.

Att sådana synpunkter blivit tabu är ett uttryck för dekadens. *C. E. M. Joad* framhåller i *Decadence - A Philosophical Analysis* att kärnan i dekadens är *"the loss of an object"*, förlusten av ett (objektivt) mål eller mening. Man jämför alla livsmål och värden, vilket gör att man blir upptagen av upplevelser. Andra aspekter av dekadens, såsom libertinism, är en följd av man inte tror på någon objektiv mening. Sällan har dekadensen varit så programmatisk som i dagens politiska korrekthet, där allt skall jämföras.

Sunda och vitala samhällen är inte rädda för att värdera olika religioner, ideologier och livsstilar. Man tror att vissa värden är sanna och därmed har företräde framom andra.

Ledstjärnan är att göra skillnad på sant och falskt, rätt och orätt, högt och lågt – att diskriminera, som det heter på latin.

Värderelativismen är en följd av sekulariseringen. Utan Gud är det svårt att motivera objektiva värden. I stället blir samhället en arena för maktkamp, där oönskade grupper hålls nere med diskrimineringslagar, som tillåter diskriminering bara den gynnar godkända grupper (de som tidigare påstås ha varit missgynnade).

Dekadens brukar föregå ett samhälles upplösning. Om våra samhällen skall hållas ihop av något annat än makt, måste vi återfå tron på objektiva värden, så att vi kan ge människor samma värde utan att likställa allt de tror på och företar sig.

* * *

Media, juridik och teologi

Av Boris Sandberg

Senaste höst pågick en intensiv debatt i tidningen Syd-Österbotten. Debatten gällde huruvida en nybliven kvinnlig präst (Gunilla Teir) har subjektiv rätt att predika och huruvida kyrkoherden (Lars Lövdahl) har beslutanderätt vem som får predika vid församlingens tillfällen.

Först den juridiska sidan

Den juridiska sidan reder biskop *Björn Vikström* ut i en insändare till tidningen Syd-Österbotten den 8 september 2015. Det gör han, enligt egen motivering, för att det riktats kritik mot det sätt han hanterat kontroversen kring

kvinnors möjlighet att predika i Kristinestad. I sin insändare säger han klart och tydligt hur det ligger till rent juridiskt. *"Ifall det handlat om en kvinnlig präst som är anställd i församlingen skulle tf kyrkoherdens vägran att låta henne predika vara ett klart fall av diskriminering. Nu handlar det emellertid om en präst som arbetar i skolan, men som många församlingsbor skulle önska få höra i högmässan. I sådana fall säger kyrkolagen entydigt att kyrkoherden avgör vem som inbjuds att predika."*

Vidare säger han: *"Biskopen och domkapitlet har helt enkelt inte möjlighet att köra över kyrkoherden"* och därför anser han att frågan måste lösas lokalt. Han har fört diskussioner med Lövdahl och försökt påverka situationen.

Sedan argumentationen

För det mesta är argumentationen känslomässig i insändare. Ännu värre är det på nätet. Där häver folk ur sig saker som de aldrig i "nyktert" tillstånd skulle säga rakt i ansiktet.

Vasabladet inleder sin artikel med *"Nyblivna prästen Gunilla Teir får inte predika i sin hemförsamling ..."*. Att hon blir nekad i "sin hemförsamling" väcker genast aggressiva känslor. Sedan förstärker man den känslomässiga reaktionen med att upprepa: *"Hon har hållit gudstjänster i Närpes och Kaskö, men i hemförsamlingen Kristinestad får hon inte predika. Orsaken är all tf kyrkoherden Lars Lövdahl inte tycker att en kvinna ska få arbeta som präst."* På det här sättet uppeggar man läsarna till att tänka och tycka illa om t.f. kyrkoherden.

Nu är det inte Gunilla Teir som kämpar för *"sina rättigheter"*, utan det är utomstående som ser en chans att komma åt de konservativa och då speciellt t.f. kyrkoherden. Gunilla

Teir och Lars Lövdahl har talat med varandra om saken och hon säger sig respektera Lövdahls åsikter även om hon inte förstår dem. Hon är också medveten om att hon inte har någon subjektiv rätt att kräva en möjlighet att predika.

När Vasabladet ringer upp Lövdahl är den viktiga frågan för dem varför hon inte får predika "i sin hemförsamling". För media har teologin ingen betydelse alls. För övrigt är hon inte prästvigd till någon församling utan arbetar i en skola. Därför kan man undra varför hon överhuvudtaget prästvigdes.

Biskopen har arbetat för att en kompromiss ska uppnås. Hur skulle en sådan kompromiss kunna se ut? För den ena parten är det en sak som kan avgöras från tid till annan på basen av den allmänna uppfattningen vad som är rätt med utgångspunkt i jämställdhet. För den andra parten är det fråga om lydnad eller olydnad inför Guds ord och därmed en fråga om vad som är synd. Biskopen uppmanar dem som önskar lyssna till en kvinna att de *"aktivt går i dialog med tf kyrkoherden och församlingsrådet"*. Med andra ord uppmanar han dem indirekt att sätta press på t.f. kyrkoherden.

Slutligen teologin

Biskopen framhåller i sin insändare i Syd-Österbotten *"att kvinnans rätt att vara präst i lutherska kyrkan inte bara handlar om att synen på kvinnan har förändrats. Det finns också starka bibliska argument för detta."* Som argument för sitt påstående anför han att *"Kvinnans underordning var inte en del av Guds ursprungliga skapelse, utan beskrivs som en följd av syndafallet."*

Nu är det verkligen så att det redan från skapelsen funnits en viss ordning. Vi kommer alla ihåg att mannen var ensam

och att Gud såg att det inte var bra för honom. Därför tog Gud en del av mannen och skapade kvinnan till hans hjälp och stöd. Eftersom syndafallet då ännu inte hade skett så var de tillsammans Guds avbild. Att den här ordningen inte har upphävts av Gud framgår av t.ex. ett par ställen i Nya Testamentet.

Vi kan ta som exempel 1 Kor. 11:1-3. **”Följ mitt exempel liksom jag följer Kristi exempel. Jag berömmar er för att ni tänker på mig i allt och håller fast vid den undervisning som jag har fört vidare till er. Nu vill jag att ni ska veta att Kristus är varje mans huvud, att mannen är kvinnans huvud och att Gud är Kristi huvud.”**

Som Kristi apostel förmedlar Paulus den gudomliga kyrkoordningen till den unge pastorn och skriver: **”Jag tillåter inte att en kvinna undervisar eller gör sig till herre över mannen, utan hon ska vara i stillhet, eftersom Adam skapades först och sedan Eva. Och det var inte Adam som blev förledd, utan kvinnan blev förledd och gjorde sig skyldig till överträdelse”** (1 Tim. 2:12-14).

Med ordet ”att undervisa” avses närmast ”att predika” eftersom det är i ett gudstjänstsammanhang och ordet som översatts med ”gör sig till herre över” betyder egentligen ”att utöva auktoritet”, vilket man gör när man predikar. Motsatsen till ”att utöva auktoritet” är att ”hon ska vara i stillhet”. Paulus uttrycker samma sak i brevet till korintierna (1 Kor. 14:34) då han använder det ”förhatliga” och ofta missbrukade ordet om att kvinnan ska tiga i församlingen.

En del menar att kvinnorna störde gudstjänsten med sitt pladder. Finns det faktiskt någon församling som skulle acceptera sådant pladder så att Paulus skulle bli tvungen att skriva så strängt som han gör?

Hur vet vi då att den här ordningen fortfarande har sin giltighet? Normal logik och argumentation säger det. "Adam skapades först och sedan Eva."

Finns det något som har upphävt den här ordningen? Nej, ordningsföljden går inte att ändra på.

Vidare: "Det var inte Adam som blev förledd, utan kvinnan blev förledd och gjorde sig skyldig till överträdelse." Finns det något som har upphävt den här ordningsföljden? Nej, utan i stället betonas i Paulus brev till romarna (Rom. 5:12, 15-19) att det var Adam som syndade. Adam gjordes skyldig till synd, eftersom han hade ansvaret och borde ha sagt nej till olydnaden.

Paulus använder här två argument för att kvinnan inte ska utöva ämbetet. Inget av argumenten kan upphävas. Alltså står Guds ordning kvar.

Biskopen avslutar sin insändare med att anföra Gal. 3:28 och antyder med det att den gudomliga ordningen har upphävts genom Jesu uppståndelse.

Det anförda bibelordet handlar om något annat, nämligen om att ingen är utestängd från Guds rike utan alla blir Guds barn genom dopet och tron.

"Alla är ni Guds barn genom tron på Kristus Jesus. Ty alla ni som blivit döpta till Kristus har iklätt er Kristus. Här är inte jude eller grek, slav eller fri, man och kvinna. Alla är ni ett i Kristus Jesus" (Gal. 3:26-28).

Alla människor rättfärdiggörs på samma sätt.

Betraktelse över Joh. 2:1-11

MODERN TJÄNAR SÅSOM HUSMODER, och Kristus hedrar huset med sin personliga närvaro, med sitt underverk och med sin gåva. Och som alltid när det gäller kärleken och dess gärningar, kommer allt detta brudgummen, bruden och gästerna till godo. Härmed vill nu Kristus uppmuntra allas hjärtan att förtrösta på honom, såsom den som är till det yttersta beredvillig att hjälpa var och en även i det jordiska. Han överger ingen av sina trogna i någon nöd, vare sig det gäller jordiskt eller evigt väl. Ja, förr måste vatten bli vin och alla skapade ting förvandlas till det som de trogna behöver. Den som tror måste ha nog, och det kan ingen hindra.

Men i detta evangelium har vi ett exempel av *tro*, som är ännu underbarare. Kristus låter det här komma till den yttersta nöd, för att alla måtte känna bristen, och att det inte ges någon hjälp eller råd. Vi ser nu här, att Guds nåd är så beskaffad, att ingen kan åtnjuta den, om han redan har fullt upp och ännu inte känner sin brist. Ty som förr ofta har sagts, föder den inte de mätta utan de hungriga. Den som ännu är vis, stark och from och finner något gott hos sig, så att han inte ser sig fattig, eländig, sjuk, syndig och dåraktig, kan inte komma till Kristus och åtnjuta hans nåd.

Men även där man känner och erfar brist, ger han dock inte så snart, vad man behöver och begär, utan uppskjuter det för att pröva vår tro och förtröstan. Så gör han nu här. Ja, vad som är ännu bittrare, han ställer sig så, som om han inte alls ville hjälpa, utan svarar hårt och kallt. Så gör han här med sin moder. Hon ser bristen, klagar över den för honom och ber honom med en stilla och ödmjuk bön om råd och hjälp. Hon säger inte: Min käre son, skaffa oss vin, utan: de har inget vin. Därmed uppväcker hon endast hans godhet, som hon förtröstansfullt tillförser sig av hos honom. Det är som om hon ville

säga: Han är så god och nådig, att det inte behövs någon bön. Jag ska bara säga honom vad som fattas, så ska han väl av sig själv göra mera än man ber om. Så är trons sinne: hon ställer fram Guds godhet för sina ögon och tvivlar inte att den är sådan. Därför vågar hon också att be och tala om sin nöd.

Men märk hur ovänligt han tycks avslå sin moders ödmjuka begäran, fastän hon ber honom med så stor tillförsikt. Här ser du vad tron måste uthärda. Vad tycks hon nu få? Jo, idel mörker och ingenting alls. Hon känner sin brist och ser ingenstans någon hjälp. Gud ställer sig såsom en som är främmande och obeveklig, som inte alls vill kännas vid henne, så att där finns ingenting alls att få. Så går det också till i samvetet, när vi känner synden och bristerna i vår rättfärdighet. Eller i vår dödsnöd, då vi tvingas känna hur livet börjar avtaga. Eller i helvetesångesten, då den eviga saligheten verkar vara förlorad. Då längtar, klappar, beder och söker vi väl i djupaste ödmjukhet att bli kvitt synden, döden och denna ångest. Men då ställer han sig som om synderna först då borde rätt angripa oss, döden och förbli och helvetet inte upphöra. Så gör han här med sin moder. Han avvisar henne och gör därmed bristen större och svårare än den var, innan hon talade med honom om den. Ty nu ser det ut, som om allt vore förlorat och att den enda tröst, på vilken hon förlitade sig i denna brist, vore ute.

Här står nu tron i sin rätta kamp. Så märk nu vad hans moder gör, och vad hon här lär oss. Hur hårda hans ord än lyder, och hur ovänlig han än ställer sig, så tyder hon det dock inte i sitt hjärta som vrede eller brist på godhet utan står fast vid att han likväl är mild och god. Hon låter inte denna anstöt göra henne tveksam, så att hon i sitt hjärta skulle göra honom den vanäran att inte hålla honom för mild och nådig. Så gör de som är utan tro och vid första påkänning studsar tillbaka och tror om Gud blott så mycket som de känner, och de liknar i detta *hästar och mulor som inte har något förstånd*, Ps. 32:9. Hade

Kristi moder låtit avskräcka sig av dessa hårda ord, så skulle hon ha gått bort bedrövad och tigit om saken. Men då hon nu befäller *tjänarna göra, vad han säger till dem*, så visar hon därmed, att hon redan har övervunnit den prövningen och väntar nu ingenting annat än idel godhet av honom.

Vilken avgrundsstöt menar du inte att det skulle vara, när en människa i sin nöd, i synnerhet i djupa samvetsqual, tycker sig känna just detta att Gud säger till henne: *Vad har jag med dig att göra?* Sannerligen, hon kommer att misströsta och förtvivla, om hon inte är övad i tron, så att hon vet om och känner sådana Guds underliga vägar. Är hon inte det, så uppfattar hon allt så som hon tycker sig känna det, och tror inte annat om Gud än vad orden tycks säga henne. Då tycker hon sig känna idel vrede och höra idel onåd och anser således Gud för ingenting annat än sin fiende och förargade domare. Och sådan som hon då anser Gud vara, sådan låter hon honom också vara och kan följaktligen inte tillförse sig något gott av honom. Och se, detta är ju att förneka Gud trots all hans godhet. På detta följer, att människan flyr och hatar honom och önskar att Gud inte vore Gud, ja, allehanda Guds hädelse, som otron föder.

Det förnämsta och märkvärdigaste i detta evangelium är således detta, att vi måste ge Gud äran och tro att han är mild och nådig, fastän han verkar både tala och handla annorlunda och gäcka vår naturliga människa med alla hennes önsknings och känslor. Därigenom dödas det egna tyckandet. Den gamla människan förgås, känslan förstummas och endast tron på Guds godhet blir kvar hos oss. Ja, du ser här hur Kristi moder behåller en fri tro och framställer den som en förebild för oss. Hon är viss att han ska vara nådig fastän hennes känsla säger annat. Sant är också att hon känner annat än hon tror. Därför befäller hon saken otvunget åt hans godhet och föreskriver honom varken tid eller rum, varken sätt eller mått, varken per-

son eller namn. Han får hjälpa, hur och när det passar honom. Sker det inte mitt under måltiden, så sker det väl i slutet eller efteråt. Att han svarar mig så tvärt och ovänligt och låter mig stå med skammen inför alla gästerna och gör oss alla förlägna, den vidrigheten vill jag gärna smälta. Han gör sig hård, men är dock mild, det vet jag. Måtte vi nu också göra på samma sätt. Då är vi rätta kristna.

Martin Luther

Andra söndagen efter trettondagen.
Kyrkopostillan (Vinterdelen, 1987), s. 214-216.

1. KOM OCH LÅT OSS NU LOVSJUNGA / Jesus Krist, vår Frälsare! /
Må vårt hjärta och vår tunga / prisa vår Förlossare! / Låt oss
stämman upp med fröjd / så det hörs i himlens höjd!
2. ALL VÅR SKULD HAN FRÅN OSS TAGIT / med sitt eget hjärteblod.
/ Oss han ej med straffet slagit, / nej, oss frälst i dopets flod. /
Låt oss prisa Jesus Krist, / som oss löst från all vår brist!
3. LÄNGE SÖKTE VI VÄL LJUSET / i vår känslas blinda spel, / men i
detta otroshuset / bara mörker blev vår del. / Syndasorg och
samvetstvång / pinade oss dagen lång.
4. MEN DÅ HÖRDES ROPET SKALLA / om en fri och evig nåd, /
som Guds Son har skänkt oss alla / enligt Faderns frälsnings-
råd. / Otrons mörka natt försvann, / livets klara ljus upprann.
5. ORDET OM FULLBORDAD FRÄLSNING / för oss Adams fallna
barn / blev vår enda säkra räddning / ur den ondes grymma
garn. / Detta ord vi tog emot, / det gav frid vid domens hot.
6. TRON PÅ ORDET ÄR DEN VISDOM / som oss skänker salighet. /
Tron tar mot all nådens rik'dom, / själva himlens härlighet. /
Tron sin grund i Jesus har, / håller honom evigt kvar!

SH 331, 1993

Text: Fredrik Gabriel Hedberg

Melodi: Nils Frykman

REDAKTÖR: Markus Saarinen, Koppövägen 43, B 7, 64100 Kristinestad, Finland. Tel. +358(0)50-358 9797. E-post: marksaar@gmail.com.

ANSVARIG UTGIVARE: Kristian Norrback, Ginstigen 171, 66100 Malax, Finland. Tel. +358(0)50-919 5704.
E-post: kijana@mbnet.fi.

REDAKTIONELLA MEDARBETARE: Tord Carlström (Sannäs), Jan-Erik Back (Korsholm), Thor Hemming (Malax), Lars Lövdahl (Kristinestad) och Tom Lövdahl (Lappfjärd).

LUTHERLÄSARENS WEBADRESS:
www.lutherlasaren.net

DISTRIBUTION: Holger Lövdahl, Södra Lappfjärdsvägen 159, 64300 Lappfjärd, Finland. Tel. +358(0)6-222 1428. E-post: tom.lovdahl@fimnet.fi

BOKLÄDANS KONTAKTUPPGIFTER: Bror-Erik Wikström,
Bölevägen 124, 64240 Böle, Finland. Tel. +358(0)6-225 8144.
Närpes Sparbank, IBAN: FI06 4963 1020 0234 74
BIC: ITELFIHH

LUTHERLÄSARENS BANKKONTO i Finland är Nordea, Kristinestad.
IBAN: FI08 2026 1800 0072 90.
BIC: NDEAFIHH

Inom Sverige används kontonr. 8420-2.1442032064
Om pengar sänds från utlandet till Sverige:
IBAN: SE93 8000 0842 0214 4203 2064
BIC: SWEDSESS

Först var mycket gräs på det stället. Detta kunde evangelisten inte lämna oanmärkt, fastän det inte tycks så nödvändigt. Men det betecknar det judiska folket, som genom utvärtes helighet, vishet, ära, gods osv, grönskar och blomstrar som gräs, som Jesaja säger i kap 40:6, 7: *Allt kött är gräs och all dess godhet är som ett blomster på marken. Gräset torkar bort, blomstret förvissnar när Herrens ande blåser på det. Ja, folket är gräs.* Ibland detta folk är Guds ord utgången och därigenom är åt oss den rätta maten given. Ty *frälsningen är från judarna*, Joh. 4:22. Som nu gräset inte är människornas utan djurens föda, så är också den utvärtes judiska heligheten inget annat än ett födoämne för de råa och köttliga hjärtan som ingenting vet eller har av Anden.

Detsamma betecknar också det att folket sitter på gräset. Ty rätta helgon föraktar den utvärtes heligheten, som Paulus gör, då han räknar sin förra helighet för förlust och avskräde, Fil. 3:8. Men detta gör endast de enfaldiga och hungriga människor som anammar Guds ord som sin föda. Ty här ser du att varken Hanna seller Kajfas eller fariseerna och de skriftlärdade följer Kristus och ser hans underverk utan de föraktar det. De är gräs och gräsätare. Detta tecken sker också näst före judarnas påskhögtid. Ty den rätta påskhögtiden, då Kristus skulle offras och han skulle börja att bespisa med Guds ord, var hart nära.

De fem bröden betecknar det utvärtes, i rösten innefattade ordet, som vi förnimmer med de lekamliga sinnena. Ty femtalet betecknar människans fem utvärtes sinnen. Därpå syftas också med de fem visa och fem fåvitska jungfrurna i Matt. 25:1. Dessa fem bröd ligger gömda i korgen, dvs i skriften. De bars av en gosse eller ung tjänare, dvs av det tjänstbundna folket och prästerskapet bland judarna, som hade sig betrott det som Gud hade talat, Rom. 3:2, fastän de inte brukade det. Men att Kristus tar dem i sina händer och därmed välsignar och förökar dem, det betecknar att skriften inte genom vårt förnuft eller görande, utan genom Kristus och hans gärningar, blir upplåten och rätt förstådd och predikad. Sedan ger han bröden åt lärjungarna och lärjungarna ger dem åt folket. Så tar Kristus ordet ur skriften, och lärarna får det alla av honom och ger det åt folket, så att det blir vid det han säger, Matt. 23:10: *En är er mästare, Kristus.* Han sitter i himmelen och är ensam den som lär oss alla med sin Ande, fastän genom predikanternas mun och ord. Detta är sagt mot falska lärare, som lär sina egna funder.

Martin Luther

över Joh. 6:1-15 på Midfastosöndagen (4 s i fastan).

Kyrkopostillan (Vinterdelen, 1987), s. 297-298.